

การพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษา
หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย
Development of Life skills through Creative Activities for Pre-
Engineering Students Living in University Dormitories.

ภิราวิชญ์ ชัยมาลา^{1*} สิริโฉม พิเชษฐบุญเกียรติ
Peravit Chaimala^{1*} Sirichom Pichedboonkiat²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาและเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสำรวจข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก 3) แบบสังเกตพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และ 4) แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติในการวิเคราะห์เชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

ผลการศึกษา พบว่า

1) การวิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษา พบว่า พฤติกรรมและลักษณะนิสัยของนักศึกษาก่อนที่จะเข้าศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ พบว่า พฤติกรรมที่เป็นจุดอ่อนที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ วินัยทางการเรียน การจัดการการเงิน และการใช้ชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบ สำหรับคุณลักษณะเชิงบวกที่พบ คือ การเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ ความมีน้ำใจต่อผู้อื่น และความรู้สึกรักผูกพันกับเพื่อนและครอบครัว

2) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา พบว่า หลังจากนักศึกษาได้เข้าพักในหอพัก นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางบวก ได้แก่ การเคารพซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบ มีการจัดการการเงินและมีการปรับตัว สำหรับการวิเคราะห์พฤติกรรมนักศึกษาผ่านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตด้วยเทคนิค R-C-A พบว่า นักศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ในทางบวก โดยสามารถสะท้อนความรู้

^{1,2} คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

^{1,2} Faculty of Business Administration and Liberal Art, Rajamangala University of Technology Lanna, Chiang Rai

* Corresponding author: E-mail aj.peravit@gmail.com

และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำกิจกรรม แล้วสามารถเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรารู้กับประสบการณ์ใหม่ได้ รวมทั้งสามารถนำสิ่งที่เรารู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตที่ดีมีประสิทธิภาพในอนาคตได้

คำสำคัญ : ทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างสรรค์ หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ หอพักมหาวิทยาลัย

Abstract

This research is descriptive. The research objective is to analyze the lifestyle behavior of students and to study changes in the lifestyle behavior of pre-engineering students living in university dormitories. The population used in the research was 14 first-year students in the pre-engineering program. The research tools were 1) a personal information survey, 2) an in-depth interview form, 3) a form for observing participation behavior in Carrying out activities and 4) A behavioral observation form for developing learning skills and life skills The statistics used in the research are descriptive analysis statistics.

The results of the study found that

1) Analysis of student behavior found that the behavior and personality traits of students before entering the pre-engineering program were found to be weak behaviors that need to be improved and developed. In particular, it is an academic discipline. financial management and living responsibly The positive characteristics found were openness to new experiences. kindness to others and feeling connected to friends and family

2) Changes in students' lifestyle behavior were found after students stayed in the dormitory. Students have had positive behavioral changes, including respect for one another. responsible There is financial management and adjustment. For the analysis of student behavior through organizing activities to promote life skills using the R-C-A technique, it was found that students with positive learning behavior change. It can reflect knowledge and experiences that occur while doing activities. Then you can make connections between what you learned and new experiences. Including being able to apply what you learn to live a good and efficient life in the future.

Keywords: Life skills, Creative Activities, Pre-engineering Course, University Dormitory

ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของประเทศ ประเทศใดมีประชากรที่มีคุณภาพจะส่งผลให้ประเทศนั้นมีการพัฒนาที่รวดเร็วและได้เปรียบคู่แข่งขัน ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มาตลอด ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งยึดหลักการพัฒนาประเทศที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืน และคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Office of the National Economic and Social Development, 2017) การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ การได้รับการศึกษาจากสถาบันการศึกษาในแต่ละแห่งที่มีความพร้อมด้านหลักสูตร อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในสถาบันการศึกษาที่ครบถ้วนทันสมัย เป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกเรียนในสถาบันการศึกษาแห่งนั้น “หอพัก” เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในระบบกิจการศึกษา เนื่องจากเป็นสถานที่พักอาศัยของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาห่างไกลจากมหาวิทยาลัย ทำให้ลดปัญหาเรื่องการเดินทาง นอกจากนี้แล้วยังสถานที่ที่ส่งเสริมและขัดเกลาพฤติกรรมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาให้สามารถปรับตัวใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และยังมีส่วนสำคัญอันเป็นแหล่งสนับสนุนส่งเสริมในการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาทุกระดับให้เป็นไปอย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทวิพงษ์ ญุ่น (Yunu, 2012) การจัดบริการหอพักนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะยึดแนวคิดในการจัดระบบบริหารหอพักในลักษณะเป็น “ศูนย์ศึกษาและอาศัย” (Living and Learning Center) โดยมีระบบดูแลด้านกายภาพ ดูแลด้านความปลอดภัย และมีระบบพัฒนานักศึกษา มีบุคลากรที่ดูแลบริหารงานอย่างมีระบบ ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ทั้งทางด้านวิชาการ สร้างสมประสบการณ์ใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น สนับสนุนการพัฒนาไปในด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของนักศึกษา (Chaithiranuwattsiri, M. 2000). นอกจากนี้แล้วเป็นสถานที่กระทำให้ปณิธานหรือความมุ่งหวังของการผลิตบัณฑิตบรรลุวัตถุประสงค์ ในการที่จะธำรงความเป็นเลิศทางวิชาการและสร้างเสริมบัณฑิตที่มีความเพียบพร้อมไปด้วยลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความมุ่งมั่นที่จะใช้วิชาการให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในอนาคต หอพักจึงเป็นแหล่งที่มหาวิทยาลัยจะส่งเสริมให้ทั้งทางด้านความรู้ การปรับปรุงบุคลิกภาพ ความมีระเบียบวินัยและการแสดงออกทั้งทางกาย วาจา ใจ ได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งเสริมทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกันในวิถีทางประชาธิปไตย ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อฝึกทักษะให้นักศึกษาที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมรู้จักการเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน เคารพในสิทธิซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นรวมทั้งสามารถดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างถูกต้อง

ปัจจุบัน ในปีการศึกษา 2566 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย เปิดรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 14 คน ซึ่งนักศึกษากลุ่มนี้เป็นนักศึกษารุ่นแรกที่เปิดรับของมหาวิทยาลัยและขณะเดียวกันนักศึกษาเพิ่งสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่งออกจากจากครอบครัวและมีความพร้อมในวุฒิภาว่น้อย รวมทั้งเป็นวัยที่กำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นในสังคมยุคดิจิทัล เข้ารับการศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อการการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึง

ประสงค์ได้ ดังนั้น มหาวิทยาลัย จึงกำหนดนโยบายให้นักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ทุกคน ต้องเข้าพักอาศัยอยู่ในหอพักในมหาวิทยาลัย ภายใต้การยอมรับของผู้ปกครอง เพื่อเรียนรู้การปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกัน และเรียนรู้กฎกติกาของสังคมในรั้วมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสมเหมือนบ้านหลังที่สอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของภคินา ปัญญา (2552) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต ต้องมีองค์ประกอบ 9 ด้าน คือ การรู้จักตนเอง การแสวงหาและการใช้ข้อมูล การสื่อสารและการสร้างสัมพันธกับผู้อื่น การทำงานเป็นทีม การกล้าเสี่ยง การมีวิสัยทัศน์ การคิดการตัดสินใจและการแก้ปัญหา การวางแผนและการจัดการ และการปรับตัว ดังนั้น การดำเนินชีวิตของนักศึกษาต้องใช้ชีวิตร่วมกับนักศึกษารุ่นพี่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากโครงการเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) และนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ซึ่งนักศึกษาดังกล่าวมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งมาจากหลากหลายพื้นที่ พื้นฐานทางครอบครัว ภาษาในการสื่อสาร สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมทางสังคมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้แล้ว ปัญหาดังกล่าวอาจจะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันก็เป็นไปได้ ดังนั้น ในการบริหารจัดการหอพัก สำหรับนักศึกษา จึงต้องสนับสนุนส่งเสริมให้การดำเนินชีวิตของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย เปรียบเสมือนเป็นบ้านหลังที่สองของนักศึกษา การพัฒนาและการออกแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญที่จำเป็นที่จำเป็นต้องมีการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมและออกแบบกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาด้วยการนำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในการเป็นตัวเชื่อมในการทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษา หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาให้นักศึกษาให้เกิดทักษะชีวิตที่สามารถเรียนรู้ร่วมกันและเคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้คณะผู้วิจัยเล็งเห็นปัญหาและความสำคัญของการพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายปีแรกของมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ต้องพักอาศัยในมหาวิทยาลัย ดังนั้น การจัดทำโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยขึ้น โดยมุ่งหวังที่จะสนับสนุนและส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับนักศึกษาและทักษะการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม รวมทั้งฝึกทักษะการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของนักศึกษา ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจให้กับผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานมาศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย

2) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการดำเนินชีวิตในหอพักของนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์
2. ผลการศึกษาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้ชีวิตในหอพักนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิต
3. ผลการศึกษาทำให้ได้เป็นแนวทางและต้นแบบในการบริหารจัดการศึกษาและความเป็นอยู่ของนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ เช่น กำหนดแผนระยะยาวในการจัดสรรจัดสรรทรัพยากรบุคคลงบประมาณและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน
4. ผลการศึกษาทำให้สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อการวางแผนการดูแลนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ และหลักสูตรเตรียมบริหารธุรกิจในปีการศึกษาต่อไป โดยการวางแผนอัตรากำลังเพื่อกำกับดูแลนักศึกษาแต่ละชั้นปี เพื่อส่งเสริมร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยพรรณนา และได้ขอรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เลขที่ RMUTL_IRB 085/2023 โดยมีมุ่งเน้นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาและพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษา หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ ที่พักอาศัยแบบประจำในหอพัก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย ชั้นปีที่ 1 จำนวน 14 คน เนื่องจากนักศึกษาใหม่กลุ่มนี้ เป็นนักเรียนรุ่นแรกที่ต้องพักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยตามนโยบายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้วยเครื่องมือวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท และ 2) การดำเนินกิจกรรมด้วยเทคนิค RCA เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

- 1) แบบสำรวจข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบการตรวจสอบรายการ (Check list) มีจำนวน 5 ข้อ ประกอบ เพศของนักศึกษา อายุ ศาสนา สถานะทางครอบครัว และจำนวนพี่น้อง
- 2) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกซึ่งเป็นแบบปลายเปิด เป็นสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ ก่อนเข้ามาเป็นนักศึกษาและหลังจากที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านสังคมและด้านการเงิน

3) แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้าน การเรียน ด้านสุขภาพ ด้านสังคมและด้านการใช้จ่าย ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ระดับวัด คือ เป็นประจำ บางครั้ง น้อยครั้ง และไม่ทำเลย/ไม่ชัดเจน

4) แบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านสังคมและด้านการใช้จ่าย ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ระดับวัด คือ เป็นประจำ บางครั้ง น้อยครั้ง และไม่ทำเลย/ไม่ชัดเจน

2. การดำเนินกิจกรรมด้วยเทคนิค RCA เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

การดำเนินกิจกรรมด้วยเทคนิค RCA เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษา โดยมีกิจกรรมกลุ่ม เพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งกิจกรรมที่ทำเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะชีวิต ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ เทคโนโลยีทางวิศวกรรม การเสริมกำลังใจ การรู้จักตนเอง การวางแผนชีวิต การพัฒนาบุคลิกภาพ และ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ โดยผู้วิจัยได้ ตั้งคำถามแบบ RCA เพื่อเป็นการสะท้อนประสบการณ์ที่ของนักศึกษา หลังจากสิ้นสุดการทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้นักศึกษาดึงประสบการณ์หรือสิ่งที่ได้ เรียนรู้จากกิจกรรมที่ทำ การใช้เทคนิคของการใช้คำถาม RCA โดยเริ่มจาก R เพื่อทราบถึงความรู้สึกและได้ สะท้อนถึงสิ่งที่ได้ จากนั้น คือ C เพื่อฝึกทักษะการคิดเชื่อมโยง และจบด้วย A เพื่อให้ไปคิดและปรับใช้สิ่งที่ได้ ประสบมาในอนาคต ซึ่งการตั้งคำถามแบบ RCA มีรายละเอียดตัวอย่างการตั้งคำถามดังนี้

R (Reflect) หมายถึง สะท้อนความรู้สึกหรือมุมมองของตนเองที่เกิดขึ้นในขณะร่วมกิจกรรม

- ขณะที่เล่นกับเพื่อนรู้สึกอย่างไรบ้าง
- ขณะทำงานเป็นทีมมีปัญหาอะไรบ้าง และแก้ไขสถานการณ์อย่างไร
- ขณะที่ทำกิจกรรมเกิดความเห็นไม่ลงรอยกัน เรามีวิธีจัดการอย่างไร
- ขณะเล่นกีฬากับเพื่อน มีความรู้สึกอย่างไรเมื่อเห็นเพื่อนแพ้

C (Connect) หมายถึง เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์ที่เจอมาในอดีตกับสิ่งที่พบเจอใน กิจกรรมที่เพิ่งสิ้นสุดลง

- ที่ผ่านมามีประสบการณ์เล่นแบบนี้ไหม การเล่นครั้งนี้แตกต่างจากครั้งไหน แล้วหรือไม่ อย่างไร

- ที่ผ่านมามีความรู้สึกแบบนี้หรือไม่ แล้วจัดการกับมันอย่างไร
- ที่ผ่านมามีคิดว่าเราจัดการปัญหาด้วยวิธีเหมือนๆ กับครั้งนี้ไหม

A (Apply) หมายถึง การปรับใช้เพื่อนำไปปรับใช้ในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ในอนาคต

- ในอนาคตหากเกิดสถานการณ์แบบนี้ จะทำอย่างไรให้เราไม่รู้สึกแย่
- ในอนาคตหากทะเลาะกับเพื่อน มีวิธีรับมืออย่างไรที่ไม่ทำให้เสียเพื่อน
- ในอนาคตจะทำอย่างไรให้ผลลัพธ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หลังจากสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรมด้วยเทคนิค RCA ผู้วิจัยได้วิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการร่วมกับผลของข้อมูลวิจัยที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ ก่อนเข้ามาเป็นนักศึกษาและหลังจากที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาเกิดการสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะเล่นหรือทำกิจกรรมและเกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนรู้กับประสบการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในชีวิต รวมทั้งสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ในอนาคต

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยในแต่ละประเภทที่ได้ผ่านกระบวนการออกแบบและพัฒนา ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมสร้างสรรค์ ด้านจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย โดยมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยแต่ละประเภทดังนี้

1) แบบสำรวจข้อมูลส่วนบุคคล แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและแบบสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิต ผู้วิจัยได้นำคำถามดังกล่าวมาประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item objective congruence: IOC) ของแบบสังเกตแต่ละข้อจนครบทุกข้อ แล้วเลือกเฉพาะคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ผลจากการพิจารณาค่า IOC คำถามที่เบนไปตามเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ทั้งหมดทุกข้อ นอกจากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสังเกตไปทดลองใช้กับนักศึกษาทุนนวัตกรรม ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 20 คน หลังจากนั้นนำแบบสังเกตทั้งฉบับไปหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient: α) และได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

2) แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึกซึ่งเป็นแบบปลายเปิด เป็นสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ ก่อนเข้ามาเป็นนักศึกษาและหลังจากที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านสังคมและด้านการเงิน ผู้วิจัยได้นำคำถามดังกล่าวมาประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item objective congruence: IOC) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบสัมภาษณ์ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

คณะผู้วิจัยได้จัดทำหนังสือขออนุญาตถึงผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย เพื่อขอลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยโดยคณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ในการวิเคราะห์ โดยแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน หลังจากได้ข้อมูลดิบจากเครื่องมือแต่ละประเภทแล้ว ผู้วิจัยนำผลข้อมูลวิจัยดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) ผ่านกระบวนการกลุ่มนักศึกษา ด้วยกิจกรรมวิเคราะห์ความเชื่อมโยง RCA เพื่ออธิบายลักษณะที่เป็นเหตุผล การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของนักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดการสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นในขณะเล่นหรือทำกิจกรรมและเกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนรู้กับประสบการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในชีวิต รวมทั้งสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปรับใช้ในอนาคตการเปลี่ยนพฤติกรรมต่อกันในเชิงพรรณนาและนำไปสู่การสรุปผลข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. วิเคราะห์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยจักวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของนักศึกษาก่อนและระหว่าง/หลังเข้าพักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย สรุปผลได้ดังนี้

1) พฤติกรรมของนักศึกษาก่อนเข้าพักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย

1.1 การเรียน นักศึกษามีพฤติกรรมตื่นเช้าไปโรงเรียนทุกวัน เข้าเรียนสม่ำเสมอ ไม่ค่อยตั้งใจเรียน เล่นตามเพื่อน ไม่ทำการบ้านส่งครู โดนครูตำหนิและว่ากล่าวตักเตือน การเรียนค่อนข้างแย่ ไม่สนใจการเรียน ติด 0 ติด ร หยุดเรียนกลางคัน มีความขี้เกียจ ไม่อยากไปโรงเรียน ผลการเรียนพอใช้ ขาดการทบทวนเนื้อหาบทเรียน ชำนาญไร้คุณภาพเพราะเน้นส่งงานให้ครบ ติดเพื่อน กลับบ้านขาดการทบทวนบทเรียน ก่อนเข้ามาเป็นนักศึกษามีการตื่นตัวและสนใจเรื่องการเรียน หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ มีการสอบถามรายละเอียดด้านการเรียน วิธีการ รูปแบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย

1.2 ด้านสุขภาพ นักศึกษามีพฤติกรรมออกกำลังกายบ้างบางวัน/บางเวลา สุขภาพร่างกายไม่ค่อยแข็งแรง เนื่องจากเกิดอุบัติเหตุ กินๆ นอนๆ ทุกวัน น้ำหนักเกินเกณฑ์มาตรฐาน ไม่ชอบออกกำลังกาย หากออกกำลังกายก็ไม่ทำเป็นประจำและขาดความต่อเนื่อง เช่น วิ่งและเตะฟุตบอล เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาส่วนใหญ่มีสุขภาพดีและมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทั้งทางด้านร่างกายและสภาพจิตใจ

1.3 ด้านสังคม นักศึกษามีพฤติกรรมอยู่กับพ่อแม่ที่บ้าน ทำตามคำสั่งของครอบครัว มีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในบ้าน มีความเป็นเด็ก เพราะอยู่กับครอบครัว ทำงานบ้านบางครั้ง ชอบเกี้ยวพาราสีในห้อง ไม่ชอบอยู่กับผู้ใหญ่ ที่บ้านไม่มีกฎระเบียบ ชอบตื่นสายจนพ่อแม่ตำหนิว่ากล่าวตักเตือน ขาดความรับผิดชอบ เพราะที่บ้านจัดเตรียมเสื้อผ้า อาหารและของใช้ต่างๆ ให้ สามารถเข้ากับคนในครอบครัวได้ดี แต่ติดเพื่อนไม่ชอบอยู่บ้าน เทียวเก่ง ช่วยงานที่บ้านและแบ่งเบาภาระของครอบครัวตามที่ร้องขอ แต่อย่างไรก็ตาม

ตามนักเรียนมีน้ำใจ มีความเป็นมิตรและสามารถปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ มีนิสัยร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยกเว้นไม่ชอบมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว

1.4 ด้านการใช้จ่าย นักเรียนมีพฤติกรรมใช้จ่ายวันละ 100 บาท เงินหมดขอใหม่ ใช้เงินสิ้นเปลือง ไม่รู้จักบริการเงินของตนเอง ไม่ค่อยได้ใช้เงินในวันหยุดเพราะไม่ได้ออกไปไหน จะออกไปกับพ่อแม่เท่านั้น แต่จะใช้จ่ายเมื่อไปโรงเรียน โดยใช้จ่ายวันละ 100 บาท ใช้เงินน้อยกว่าที่อยู่หอพัก ไม่เคยจดบันทึกรายรับ-รายจ่าย มีเงินออมบ้าง เมื่อมีเงินเหรียญเหลือจ่าย รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหารายได้เสริม รักความสะอาดสบายและชอบสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันในมหาวิทยาลัย เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ 7-11 และ เครื่องซักผ้าหยอดเหรียญ เป็นต้น

2) พฤติกรรมของนักศึกษาระหว่าง/หลังเข้าพักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย

2.1 การเรียน นักเรียนมีพฤติกรรมกระตือรือร้น ตั้งใจเพื่อเตรียมตัวเข้าเรียนตามตารางเรียน มีเพื่อนช่วยกระตุ้นเรื่องเรียนเพิ่มมากขึ้น ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากที่ไม่เคยตั้งใจเรียน ขาดความรับผิดชอบการบ้าน เริ่มสนใจและรวมกลุ่มเพื่อทบทวนบทเรียนกับเพื่อนๆ การเรียนดีขึ้น วัดจากการเรียนแล้วเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอน มีกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ ทำให้เข้าใจงาน มีความพยายามและสนใจการเรียนรู้มากขึ้น ชอบการเรียนรู้ในรูปแบบ Active Learning เพราะสามารถพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้ดี

2.2 ด้านสุขภาพ นักเรียนมีพฤติกรรมได้ออกกำลังกายตามเพื่อนๆ ควบคุมอาหารได้ ได้เล่นกีฬาตอนเย็นทุกวัน มีการดูแลสุขภาพได้ดีเข้าฟิตเนสของมหาวิทยาลัยเป็นประจำ เคารพกฎจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุ ใส่หมวกกันน็อค มีรุ่นพี่คอยให้คำแนะนำ มีการปรับตัวและพฤติกรรมมารยาทและการออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพ

2.3 ด้านสังคม นักเรียนรู้จักบริหารจัดการตนเอง มีพฤติกรรมปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพัก และปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์และผู้ดูแลหอพัก มีความรับผิดชอบมากขึ้น การให้เกียรติผู้อื่นที่อาศัยอยู่ร่วมกัน รู้จักมารยาทในการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น มีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น มีการเรียนรู้กฎกติกาทางสังคมและมีการปรับตัวได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการทำความสะอาดในพื้นที่ของตนเองและพื้นที่ส่วนรวม รู้รักสามัคคีสามารถทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้อาจเกิดจากการจัดกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตและพัฒนา Soft Skills เพื่อปรับทัศนคติที่สร้างสรรค์

2.4 ด้านการใช้จ่าย นักเรียนมีพฤติกรรมบริหารเงินเอง ทำให้รู้จักการบริหารเงินให้เพียงพอต่อสัปดาห์ มีรายรับประจำสัปดาห์ 1,000 บาท มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน มีการประหยัดและอดออม มีการปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันให้เหมาะสม เลือกใช้จ่ายสิ่งของที่สำคัญและจำเป็นเท่านั้น

2. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกระตือรือร้นในชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ชีวิตในหอพักนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษา ผ่านกระบวนการและกิจกรรมสร้างสรรค์ของนักศึกษา หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามด้วยวิธี RCA เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) สรุปผลได้ดังนี้

R: Reflect การสะท้อน นักศึกษามีทักษะชีวิตโดยเข้าร่วมกิจกรรมกิจวัตรประจำวัน การรับผิดชอบหน้าที่ตนเอง กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาสถานที่สาธารณะประโยชน์ กิจกรรมการออกกำลังกาย กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการสะท้อนในบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาที่ได้รับมอบหมาย ตามโครงสร้างหน้าที่ของตนเอง การรู้จักบทบาทหน้าที่ในสังคมที่ได้รับมอบหมาย นักศึกษาจึงเกิดทักษะในการใช้ชีวิตในสังคมผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ดังกล่าว

C : Connect การเชื่อมโยง นักศึกษามีทักษะชีวิตโดยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ กิจกรรมย่อยแลกเปลี่ยนการเรียนรู้เทคโนโลยีทางวิศวกรรม กิจกรรมย่อยการเสริมกำลังใจ การรู้จักตนเอง การวางแผนชีวิต กิจกรรมย่อยการพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมย่อยการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์เรียนรู้ด้านปิโตรเลียม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ กิจกรรมพัฒนาทักษะทางอารมณ์ (EQ) กิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาและการสรงน้ำพระเจ้าทันใจ กิจกรรมการอบรมคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาใหม่ กิจกรรมการหล่อเทียนพรรษา กิจกรรมถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และถวายเทียนพรรษา โดยกิจกรรมดังกล่าวมีการเชื่อมโยงให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้ นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจในสาขา หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมได้อย่างทอ้งแท้ และสามารถพัฒนาไปสู่อาชีพในอนาคต

A : Apply การปรับใช้ นักศึกษามีทักษะชีวิตโดยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมย่อยแลกเปลี่ยนการเรียนรู้เทคโนโลยีทางวิศวกรรม กิจกรรมย่อยการเสริมกำลังใจ การรู้จักตนเอง การวางแผนชีวิต กิจกรรมย่อยการพัฒนาบุคลิกภาพ กิจกรรมย่อยการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ณ ศูนย์เรียนรู้ด้านปิโตรเลียม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ กิจกรรมพัฒนาทักษะทางอารมณ์ (EQ) กิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษาและการสรงน้ำพระเจ้าทันใจ กิจกรรมการอบรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาใหม่ กิจกรรมการหล่อเทียนพรรษา กิจกรรมถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และถวายเทียนพรรษา กิจกรรมดังกล่าวได้มุ่งเน้นการพัฒนาเชื่อมโยงเนื้อหาสาระและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการเรียน การใช้ชีวิตในสังคม ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของสังคมได้อย่างสมบูรณ์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย สามารถ อภิปรายผลได้ดังนี้

1) วิเคราะห์พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการการดำเนินชีวิตของนักศึกษา หลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่
พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมของนักศึกษาก่อนและระหว่าง/หลัง
เข้าพักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย

1.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการการดำเนินชีวิตในหอพักก่อนเข้ามามีสถานะเป็นนักศึกษา
เตรียมวิศวกรรมศาสตร์ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตปกติในแต่ละวัน โดยเฉพาะใน**ด้านการเรียน**
เพราะทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ต้องไปเรียน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หลักของแต่ละคน แต่มีพฤติกรรมขาดความ
รับผิดชอบและวินัยในการเรียน รวมทั้งใช้ชีวิตอย่างอิสระไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมการเรียนและการทำงานที่
อาจารย์มอบหมายให้ทำ ส่งผลให้ผลการเรียนต่ำ จนทำให้ผู้ปกครองตำหนิว่ากล่าวตักเตือน สำหรับ**ด้านสุขภาพ**
นักศึกษามีพฤติกรรมบริโภคที่ตามใจปากและมีความอยากที่เกินพอดีและมีพฤติกรรมออกกำลังกายที่
ขาดความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ส่งผลให้ร่างกายมีมวลน้ำหนักที่เกินเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งใช้ชีวิตประมาทใน
การขับขี่ยานพาหนะ ทำให้เกิดอุบัติเหตุส่งผลกระทบต่อร่างกายและทรัพย์สิน แต่อย่างไรก็ตามการดูแลสุขภาพ
ถือว่าปกติทั้งด้านร่างกายและสภาพจิตใจ และพร้อมที่จะเรียนรู้กับสิ่งใหม่ๆ และบรรยากาศใหม่ในรั้ว
มหาวิทยาลัย ส่วนใน**ด้านสังคม** นักศึกษามีพฤติกรรมและลักษณะเป็นเด็ก ส่วนใหญ่เป็นลูกคนเดียวหรือเป็นคน
เล็กของครอบครัว แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษายังเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบใน
ครอบครัว ขณะเดียวกัน นักศึกษากำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของวัยรุ่นจึงมีนิสัยติดเพื่อน บางครั้งไม่เคารพกฎ
กติกาของครอบครัว แต่ยังสามารถดูแลชีวิตประจำวันของตนเองได้ ถึงแม้ผู้ปกครองบางคนตามใจและเอาใจใส่
มากเกินไป ถึงอย่างไรก็ตามนักศึกษายังมีน้ำใจต่อเพื่อนและอาจารย์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ สามารถช่วยเหลืองาน
ตามที่ได้รับมอบหมาย มีลักษณะนิสัยร่าเริงแจ่มใสมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุดท้ายใน**ด้านการใช้จ่าย** นักศึกษามีพฤติกรรม
ใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเมื่ออยู่ประจำที่พอพัก โดยผู้ปกครองให้ใช้จ่ายวันละ 100 บาท แต่ไม่เพียงพอเพราะมี
ลักษณะนิสัยใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและใช้จ่ายเกินความจำเป็น เพราะขาดการบริหารจัดการการเงินและขาดการจัดทำ
บัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองที่ดี ซึ่งเป็นผลมาจากขณะที่อยู่กับพ่อแม่หรือผู้ปกครองจะเป็นผู้ควบคุมและ
รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง จนไม่ต้องให้บุตรหลานบริหารค่าใช้จ่ายใด ๆ เลย ทำให้ไม่รู้คุณค่าของเงิน ขาด
ประหยัดและการอดออมเงิน

1.2) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา จะเป็นการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ชีวิตใน
หอพัก**ระหว่าง/หลังจาก**เข้ามามีสถานะเป็นนักศึกษาเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ พบว่า พฤติกรรมของนักศึกษาใน
ด้านการเรียน นักศึกษามีพฤติกรรมตื่นเช้าเพื่อเตรียมตัวเข้าเรียนตามตารางเรียน มีความกระตือรือร้นในการ
เรียน มีเพื่อนช่วยกระตุ้นเรื่องเรียนเพิ่มมากขึ้น ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จากที่ไม่เคยตั้งใจเรียนและรับผิดชอบต่อบ้าน
เพื่อนๆ จะช่วยกันรวมกลุ่มเพื่อทบทวนบทเรียน ส่งผลให้ผลการเรียนดีขึ้น รวมทั้งนักศึกษามีความ
ขยันหมั่นเพียรและมีความวิริยะอุตสาหะต่อการเรียนทั้งในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักศึกษาชอบ
กิจกรรมที่มีรูปแบบ Active Learning เพราะทำให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นและแข่งขันที่มุ่งเน้นการ
ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ถึงแม้นักศึกษาจะมีความแตกต่างระหว่างบุคคลในชั้นเรียน แต่มีกระบวนการกลุ่มเพื่อน

ช่วยเพื่อน ทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและเกิดเรียนรู้ร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น สำหรับ**ด้านสุขภาพ** นักศึกษามีการปรับพฤติกรรมกรรมการบริโภคและพฤติกรรมกรรมการออกกำลังกายผ่านการบริหารเวลาที่ดีขึ้น โดยการทำกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตนเองและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งผลให้นักศึกษามีสุขภาพที่ดีร่างกายแจ่มใสทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในส่วน**ด้านสังคม** นักศึกษามีพฤติกรรมเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหอพักและระเบียบปฏิบัติของมหาวิทยาลัย เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การรู้จักสามัคคีและการให้เกียรติซึ่งกันและกัน แสดงให้เห็นถึงนักศึกษามีการปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การรู้และเข้าใจตนเอง การพัฒนาบุคลิกภาพและฝึกปฏิบัติมารยาทไทย สุดท้ายใน**ด้านการใช้จ่าย** นักศึกษามีพฤติกรรมบริหารจัดการเงินเอง จากรายรับที่ได้จากผู้ปกครอง อาทิตย์ละประมาณ 1,000 บาท นักศึกษามีการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสม รู้จักประหยัดและเลือกใช้จ่ายสินค้าเพื่อการบริโภคเท่าที่จำเป็น ทำให้มีเงินเหลือเก็บและอดออมไว้ใช้จ่ายกรณีจำเป็น

จากพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษา**ก่อน**เป็นนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ พบว่ามีพฤติกรรมทางด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านสังคมและด้านการใช้จ่าย ในลักษณะดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวันของนักศึกษาในยุคดิจิทัลที่ต้องปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการอยู่รอดในสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีทักษะชีวิตและความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ คงคาอุยฉายและมานิตย แก้ววงษศิริ (Kongkachuchai, S & Kaewwongsiri, M., 2011) ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร” ที่พบว่า รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครทั้ง 4 ด้าน มีรูปแบบการใช้ชีวิตโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบรูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษาจำแนกตามตัวแปรเพศ พบว่า นักศึกษาหญิงและชายมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการศึกษา ด้านสังคม และด้านกิจกรรม ส่วนด้านการใช้จ่ายในสถาบันไม่มีความแตกต่าง เมื่อเปรียบเทียบนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านการศึกษา ด้านสังคมและด้านกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการใช้จ่ายในสถาบันไม่มีความแตกต่าง และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของจากรุวรรณ สุภชัยวัฒน์ และคณะ (Supachaiwat, J., et al. 2016) วิจัยเรื่อง “รูปแบบการใช้ชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด” ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีรูปแบบการใช้ชีวิตทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับด้านที่อยู่อาศัยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านสุขภาพ ด้านสังคม และด้านการเรียนตามลำดับ และยังสอดคล้องผลการวิจัยของ Djoko Murdowo (2017) ได้วิจัยเรื่องหอพักนักเรียนเพื่อการศึกษาตามลักษณะนิสัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา: กรณีศึกษาที่หอพักมหาวิทยาลัยเทลคอม-บันดุง” ที่พบว่า การกำกับดูแลและกิจกรรมของหอพักได้พัฒนาทักษะของการปรับตัว จิตวิญญาณ วิชาการและสังคม (ASAS) วิธีการประเมินเพื่อรับคะแนน Transcript กิจกรรมของนักเรียนหรือคะแนน Transkrip Aktivitas Mahasiswa (TAK); นโยบายและแผนงานที่ดีในระดับสถาบัน

การนิเทศและผู้จัดรายการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์สูงสุด โครงสร้างและโครงสร้างพื้นฐานข้อบังคับหอพักตลอดจนระบบการประเมินและการประกันคุณภาพเป็นสิ่งที่จำเป็น

สำหรับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาหลังเป็นนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์พบว่า นักศึกษาผ่านการใช้ชีวิตในหอพักของมหาวิทยาลัยมาสักระยะ จนสามารถปรับตัวและเกิดทักษะชีวิตที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต รวมทั้งสามารถเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม ตลอดจนการเคารพกฎ กติกา ระเบียบข้อบังคับในมหาวิทยาลัยในฐานะสมาชิกของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจุฬารัตน์ ป้อมเสมา (Pomsema, C., 2006) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลโดยใช้ความรู้ เจตคติ และทักษะในการปรับตัว จัดการกับความต้องการและอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้ชีวิตของบุคคลประสบความสำเร็จ ทั้งการด้านการเรียน ด้านสุขภาพ. ด้านสังคม และด้านการใช้จ่าย และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวลักษณ์ คงคาอุยฉายและมานิตย แก้ววงษ์ศิริ (Kongkachuai, & Kaewwongsiri. 2011) ที่พบว่า นักศึกษามีความสนใจ รูปแบบการใช้ชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่วนด้านการใช้จ่ายในสถาบันไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากนักศึกษาหญิงและชาย มีชีวิตความเป็นอยู่และลักษณะนิสัยในการใช้จ่ายใกล้เคียงกัน

ในส่วนของกระบวนการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ของนักศึกษาเตรียมวิศวกรรมศาสตร์เมื่อนักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ตามกระบวนการพัฒนาทักษะชีวิต (RCA) แล้วส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตทั้งในด้านการคิด การปฏิบัติและการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จุฬารัตน์ ป้อมเสมา (Pomsema, C., 2006) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลโดยใช้ความรู้ เจตคติและทักษะในการปรับตัว จัดการกับความต้องการและอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้ชีวิตของบุคคลประสบความสำเร็จทั้งในการสะท้อนแนวคิดการอยู่ร่วมกันผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ การเชื่อมโยงองค์ความรู้และแนวคิดไปสู่ประสบการณ์ใหม่ของนักศึกษา จนส่งผลต่อการประยุกต์และปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลในสังคม และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิพนธ์ เวียงจันทร์ (Wiangchan, 2010). ศึกษาเรื่องกิจกรรมที่ปฏิบัติในเวลารว่างของนักศึกษาที่อยู่หอพักในจังหวัดมหาสารคาม ที่พบว่า นักศึกษาที่อยู่หอพักในจังหวัดมหาสารคามมีการปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมในเวลารว่างอยู่ในระดับปานกลาง

2) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ที่พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย

การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการใช้ชีวิตในหอพักนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิต นักศึกษาผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการพัฒนาทักษะชีวิต (RCA) โดยพบว่านักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 4 ด้าน อย่างเห็นในเชิงประจักษ์อย่างชัดเจน จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการใช้ชีวิตของนักศึกษาหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ ก่อนและระหว่าง/หลังมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในทุกด้าน นั่นเป็นเพราะนักศึกษาเกิดทักษะชีวิตที่พร้อมจะเรียนรู้และยอมรับการเปลี่ยนของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

กมลรัตน์ วัชรินทร์ (Watcharin, 2004) ได้ให้ความหมายทักษะชีวิตว่า เป็นความสามารถขั้นพื้นฐานของบุคคลที่จะทำให้บุคคลดำรงชีวิตในสังคมได้โดยไม่ต้องเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับความต้องการ ปัญหาและควบคุมตนเองให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้องในสถานการณ์ต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่าเรียน การปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม สุขภาพจิต และพฤติกรรมสุขภาพ ได้แก่ การบริโภค ไรครภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุ การหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดให้โทษ เพื่อให้การ ดำเนินชีวิตของตนเองและสังคมเป็นไปอย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบัน และอนาคตทั้งในด้านด้านการเรียน ด้านสุขภาพ ด้านสังคม และด้านการใช้จ่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความต้องการและความพึงพอใจของนักศึกษา หลักสูตร เตรียมวิศวกรรมศาสตร์รุ่นต่อไปเกี่ยวกับที่พักอาศัยระหว่างเรียน ระหว่างพักบ้าน หอพักเอกชน และหอพัก ในมหาวิทยาลัย
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเปรียบเทียบหอพักมหาวิทยาลัยในความเป็นจริงกับหอพักมหาวิทยาลัยที่ คาดหวัง
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย
4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กำกับดูแลหอพัก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงราย

เอกสารอ้างอิง

- Chaithiranuwattsiri, M. (2000). **Dormitories and Student Development in Higher Education**. Research report. Nakhon Pathom: Faculty of Social Sciences and Humanities Mahidol University. (in Thai)
- Djoko Murdowo. (2017). Student Dormitory as a Character-Based Education in Higher Schools (A Case Study at Telkom University Dormitory – Bandung). **International Journal of Humanities and Social Science**. 7(12), 108 – 114.
- Kongkachuai, S. & Kaewwongsiri, M. (2011). **A Study of Students' Life style at Faculty of Home Economics Technology**. Rajamangala University of Technology Phra Nakhon. (in Thai)
- Office of the National Economic and Social Development. Board Office of the Prime Minister. (2017). **National Strategy 20 Year (2018 - 2037)**. National Strategy Secretariat Office.

- Office of the National Economic and Social Development Board. (in Thai)
- Panya, K. (2009). **Creating a life skills measurement model for students in Mathayom 6.** Thesis, M.A. Chiang Mai: Chiang Mai University. (in Thai)
- Pomsema, C. (2006). **Using life Skills Activities to Develop the Self-Concept of Mathayom 3 Students.** Independent research. Master of Education Department of Educational Psychology and Guidance, Chiang Mai University. (in Thai)
- Supachaiwat, J., et al. (2016). Lifestyle patterns of students at Roi Et Rajabhat University. **ICMSIT 2016: International Conference on Management Science, Innovation, and Technology 2016.** (in Thai)
- Watcharin, K. (2004). **Development of A Life skills Measurement Model for Students in Grades 1-3.** Kasetsart University: Bangkok. (in Thai)
- Wiangchan, N. (2010). **A Study of Activities Practiced in Free Time of Dorm Students in Maha Sarakham Province.** Master of Arts Thesis. Field of social sciences for development. Faculty of Humanities and Social Sciences. Graduate School: Maha Sarakham Rajabhat University. (in Thai)
- Yunu, T. (2012). Living Behavior of Male Students in Prince of Songkla University Dormitories. Pattani Campus. **Academic Journal of the Faculty of Humanities and Social Sciences.** p. 227 – 248. (in Thai)